

Revisjon av forvaltningsplan for rovvilt region 3, 2019 – høringsvar.

31.10.2019

Innledning

Det er viktig at forvaltningsplanen tar inn over seg at Oppland er landets største utmarksbeitefylke, at dagens ynglesoner av jerv og gaupe dekker 2/3-deler av fylket. Dette stiller krav til at den geografiske soneringen forvaltes strengt i beiteprioritert, at det foretas byrdefordeling innenfor ynglesonene og at bestandsmålet holdes nede på ynglemålet. I tillegg vil Oppland ha streifdyr av ulv og bjørn. En forvaltning av disse artene må ha verktøy som sikrer at skadedyr og fast forekomst av artene, tas ut så raskt som mulig. Oppland har også kongeørn over hele fylket. I enkelte områder blir belastningen av flere rovviltarter svært stor. Det er derfor nødvendig at forvaltningsplanen tar inn over seg disse utfordringene og tilrettelegger for en effektiv forvaltning slik at beitebruk og skadeomfang ikke blir en for stor belastning for næringsutøverne, beitedyra og arealbruken. Det er også viktig at forvaltningsplanen tar inn begrepet fra rovviltforliket i 2011 hvor det klart sies at: **«det skal ikke finnes rovdyr som utgjør et skadepotensial i beiteprioritert område»**

Lisensjaktperioden på ulv som ble endret, er til hinder for en kostnadseffektivt uttak av ulv. Mange jegere kan bistå i ulvejakta når jaktperioden på klovvilt pågår samtidig. Da det ikke skal være ulv i Oppland må flest mulig tiltak tilrettelegges slik at ulveuttaket skal være mest mulig effektivt.

Vi registrerer at noen av innspillene, etter vårt første innspill, er hensyntatt. Det er bra. Det er likevel en del som ikke er hensyntatt. Særlig innen kapittelet regionale mål, forvaltningsstrategier, tiltak og virkemidler.

Det er bra at høringen har tatt inn:

- Ordlyd om den to-delte målsettingen.
- En rovviltforvaltning **på** bestandsmålene under «forvaltningsplan» Det er likevel ikke en gjennomført ordlyd i høringen da det senere er brukt: «**ned mot**». Vi mener planen bør være konsekvente på bruk av: «**på**».
- Avsnittet om begrunnelsen for utvidelsen av rovviltsonene side 4.
- Tiltak som skiller bufe og rovdyr i de mest skadeutsatte områder i beitesesongen kan benyttes, men da som akutt tiltak.

Innspill til høringen: (Våre innspill i uthevet kursiv).

Felling av rovvilt, side 5, avsnitt 4, siste setning: Endres til «Nemnda mener at det bør iverksettes ekstraordinære tiltak for å ta ut streifulv hele året.»

Felling av rovvilt, side 4, avsnitt 1: «Miljødirektoratet avgjør hvordan dette skal gjennomføres og beiteprioriterte områder med stor skadepotensial vil prioriteres for uttak» ***Det kan ikke være slik som i dag at Miljødirektoratet prioriterer mellom områder. Vi minner om at det ikke skal være rovdyr som utgjør et skadepotensial i beiteprioriterte områder.***

Distriktpolitiske og landbruksfaglige rammer, side 9, dyrevelferd. Tillegg etter siste setning: Rovviltforliket 2011: ***Det skal ikke være rovdyr som utgjør et skadepotensial i beiteprioritert område.***

Bestandsovervåking. 3.1.4. ulv: tilføyelse: ...og innsamling av ekskrementer og ***hår*** for DNA-analyse.

Bestandsutvikling:

Figur 2 er ikke riktig. Figuren viser ynglinger, ikke kjente hilokaliteter. ***Her må enten grafen eller teksten gjøres om.***

Figur 5: Her vises en figur over hele Skandinavia. ***Det må være en norsk oversikt som viser familiegrupper og revirhevdende par.***

4.3.1 Erstatning. Første setning. Dyreeier har en lovfestet rett til full erstatning i de tilfellene der det kan dokumenteres eller ***sansynliggjøres.....jf. Krokdommen.***

Regionale mål, forvaltningsstrategier, tiltak og virkemidler:

«Med de relativt begrensede og fragmenterte utmarksområdene som finnes her til lands,..» ***Dette er en beskrivelse vi ikke kjenner igjen. Over 80% av fastlandsnorge er utmarksbeite. Det betyr at Norge har rikelig med utmark og utmarksbeiter kontra dyrka mark som kun utgjør 3%.***

Jerv. 6.1.1. Soneringsalternativ.

Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Oppland Bondelag og Oppland Sau og Geit støtter alternativ 2 under følgende forutsetninger:

Vi foreslår at det innføres som prøveperiode og evalueres når ny forvaltningsplan i det nye Innlandet skal på plass. Forutsetningen er at antall ynglinger innenfor det nye yngleområdet IKKE overstiger ynglemålet på 4 ynglinger.

Det er mye sau og gode beiteområder innen dagens sone i Sør- og Nord-Fron. I dag er det ingen naturlige skiller som definerer sona. Det er delvis verneområde med restriksjoner for skadefellingslag og beitebrukere. En eventuell skadefelling gir jegerne for lite verktøy for å kunne ta ut rovdyr i områder med store avstander uten veiforbindelse. Det trengs derfor en forenkling av uttak av jerv i områdene øst i Nord-Fron og Sør-Fron. Å ta områdene ut av jervesona vil gi flere verktøy og involveringsmuligheter gjennom SNO for uttak av skadevoldere. Siden det over flere år har vært flere ynglinger i Oppland enn bestandsmålet tilsier, er det behov for forsøk med andre tiltak som kan hindre at flere jerv enn nødvendig tilflyter jervesona og inn i beiteprioriterte områder fra øst.

6.2. Mål og tiltak.

Bestandene for jerv og gaupe skal primært ivaretas i de angitte prioriterte rovviltområdene De øvrige delene av fylket skal ha beiteprioritet og yngling skal begrenses mest mulig *skal ikke forekomme.....*

6.2.1. Jerv

Lisensfelling

- Lisensfelling skal være innrettes slik at uttaket blir høyere i de beiteprioriterte områdene enn innenfor jerveprioritert område *i overenstemmelse med punktene i 6.1 og 6.1.1.*
- *Det skal ikke fastsettes hodyrkvote i beiteprioritert område, og uttak av hodyr i beiteprioriterte områder skal ikke påvirke hodyrkvota i jerveprioritert område.* Det er allikevel slik at det skal være mulig å gjennomføre lisensfelling innenfor jerveprioritert område, dersom bestandsforholdene og *skadesituasjonen* tilsier det. ~~Innenfor beiteprioriterte områder bør uttaket av jerv være høyere i de områdene der tettheten av beitedyr er størst.~~
- Lisensfelling må vurderes etter naturmangfoldlovens §18b (avverge skade) og c (andre vesentlige samfunnsmessige interesser) og benyttes for å begrense veksten og/eller utbredelsen av jervebestanden
- Lisensfelling skal benyttes som virkemiddel til å forvalte jervebestanden *møt på* bestandsmålet
- Dersom lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling skal nemnda ta initiativ ovenfor Miljødirektoratet, som vurderer hvor og hvordan resterende lisenskvote skal tas ut. *I restuttaket skal jerv utenfor sonen prioriteres først og innenfor sonen skal det prioriteres etter skadeomfang og byrdefordelingsprinsippet.*
- ~~Direktoratet har myndighet til å fatte vedtak, men vurderingen skjer i dialog med rovviltnemndene.~~
- Uttaket skal *primært* gjøres mot slutten av lisensfellingsperioden i beiteprioriterte områder, samt at områder med stort skadeomfang vil få høy prioritet.
- Det er vanskelig å få tilfredsstillende effekt av lisensfelling i region 3/Oppland, nemnda ønsker i denne sammenheng en tettere dialog med Miljødirektoratet om ekstraordinære uttak av restkvoten. *(Stottes)*

Skadefelling.

- Hiuttak: Er ikke bestandsmålet for jerv tilfredsstillende regulert gjennom lisensfelling

og uttak av resterende lisenskvote, ~~bør~~ **skal**

.....Slike uttak ~~vil primært~~ **må** bli gjennomført i de beiteprioriterte områdene, men nemnda ønsker at de også kan bli gjennomført i jerveprioritert område dersom bestandsforholdene og **skadebelastningen** tilsier det.....

Siste punkt støttes.

6.2.2. gaupe Kvotejakt.

- Gjennom kvotejakt skal gaupe forvaltes **på** bestandsmålet.
- (Tillegg:) **Det skal ikke fastsettes hodyrkvote i beiteprioritert område, og uttak av hodyr i beiteprioritert område skal ikke påvirke hodyrkvoten i gaupesona.**

6.3.2. bjørn

Skadefelling.

- Uttak av bjørn på våren: For bjørn som har voldt skade og som dokumenteres overvintret i hi, og hvor skadepotensialet vurderes som stort, **skal** nemnda anmode Miljødirektoratet om uttak av bjørn på vårsnø.

6.2.4. ulv

Lisensfelling.

- Rovviltnemnda ~~vurderer~~ **setter** årlig en kvote.....

Skadefelling.

- Rovviltnemnda ~~vurderer~~ **setter** årlig en kvote.....
-skadefelling benyttes for å stanse akutte tapssituasjoner **og som forebyggende tiltak. Streifult som oppdages og dokumenteres skal tas ut uavhengig av skadesituasjon.**

Rovviltnemdas prioriteringer

Tillegg:

- **Tiltak for effektivt uttak av rovvilt.**
- **I beiteprioritert område skal uttak av skadevolder prioriteres.**

Forebyggende og konfliktdempende tiltak

- **Tiltak som er utviklende for samarbeid mellom aktørene i et skadefellingsoppdrag, som kan bidra til mer effektiv skadefelling og som unngår unødig tidsbruk i skadefellingsforsøket.**
- **I områder med kjent skadeproblematikk, skal byrdefordelingsprinsippet brukes.**
- **Tiltak skal tilpasses ny kunnskap om rovvilt og beite og ses i sammenheng med andre områder innen klima- miljø- og landbrukstiltak.**

6.3.2.2

Skille i tid og rom.

Tidlig sanking

Tidlig sanking skal IKKE gjennomføres som planlagt varig tiltak. Det er viktig at dette prinsippet overholdes i forvaltningsplanen. Bakgrunnen for utvidelsen av jervesona, var blant annet for å kunne benytte byrdefordeling innenfor ynglesona for jerv og gaupe og derigjennom hindre varige tiltak som sent slipp og tidlig sanking.

- Kan gjennomføres både som ~~planlagt~~ og akutt tiltak. I helt spesielle situasjoner som planlagt tiltak hvis andre tiltak ikke har gitt ønsket effekt.

Seint slipp

Her gjelder samme prinsipp som for tidlig sanking. Planlagt seint slipp skal kun gjennomføres som akutt tiltak.

- Kan gjennomføres både som ~~planlagt~~ og akutt tiltak. I helt spesielle situasjoner som planlagt tiltak hvis andre tiltak ikke har gitt ønsket effekt.

Styrt beiting og varig flytting av dyr

Dette er et tiltak som vil være svært vanskelig å gjennomføre. Beitedyr er vanedyr og går i sine vante områder. Når de flyttes til ukjente områder vil de enten trekke tilbake til sine «vante» områder, eller spre seg og vandre. Dette vil gi beitebrukerne store utfordringer ved tilsyn og sanking. Å flytte beitedyr over lange avstander fra gården, vil på sikt bli såpass arbeidskrevende at muligheten for at beitebruken opphører, er svært stor. Tiltakene er heller ikke i tråd med den to-delte målsettingen. Vi støtter derfor ikke disse tiltakene og anbefaler at nemnda tar dette ut av forvaltningsplanen.

Omlegging til annen produksjon

Dette tiltaket er i strid med rovviltforliket av 2011. Hvis det likevel vurderes gjennomført, skal det drøftes med beitenæringa og faglaga både lokalt og på fylkesnivå.

Med hilsen

Oppland Bonde- og Småbrukarlag
Trond Klaape/sign.
Fylkesleder

Oppland Bondelag
Kristina Hegge/sign.
Fylkesleder

Oppland Sau og Geit
Knut Evensen/sign.
Fylkesleder

Gunderstuen <tormod64@hotmail.com>; olavenas@gmail.com; Gunhild Bergene <guhabergene@gmail.com>;
Marianne Hamre <mariannehamre60@gmail.com>; Tore Iversen Hagenborg <tore.hagenborg@gk.no>; Geir Harald
Fodnes <ghf@n2u.no>; Kari Hånsnar <kari.hansnar@gmail.com>; Susanne Brenna <srbenna@live.no>
Emne: Høring - forvaltningsplan

Roviltnemnda i region 3 v/Aud Hove

Styret i Oppland Sau og Geit hadde telefonstyremøte i går 20/11 2019 og vil med dette koma med ei tilføyning og presisering rundt felles høyringsvar, som vart sendt inn av Oppland Bondelag, Oppland Bonde og Småbrukarlag, om revideringa av rovviltforvaltningsplanen for region 3 tidlegare i haust og viser til vedtaket i saka på styremøtet under:

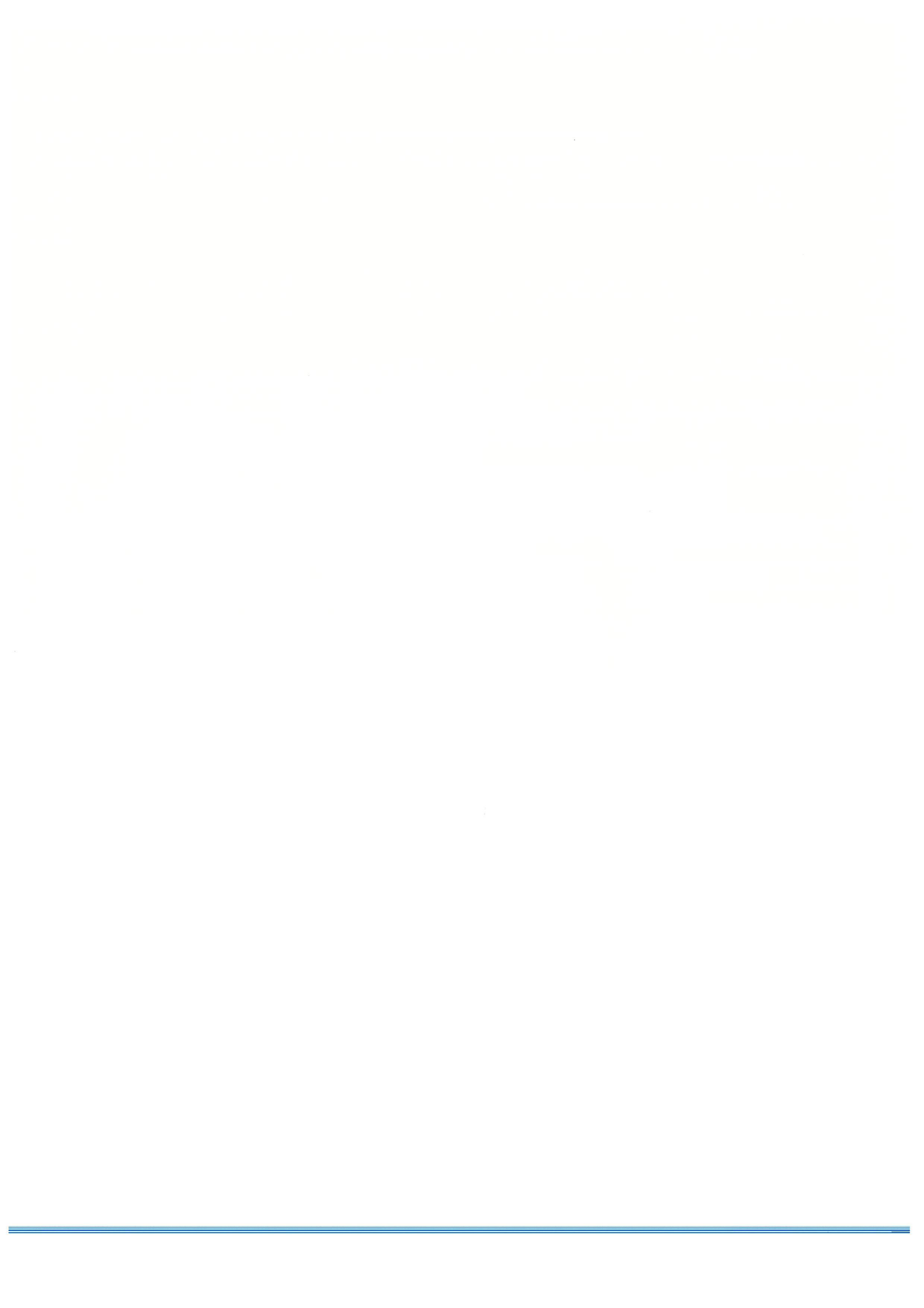
"OSG vil i forhold til innspelet dei gjorde saman med OB og OBS til revideringa av forvaltningsplanen for rovvilt i Oppland, presisere at punktet som gjaldt soneforvaltning ikkje var einstemmig i styret."

Sør-Fron 21/11 2019, for Oppland Sau og Geit

Pål Kjørstad, sekretær i OSG
Mobil: 990 34 406 - E-post: pkjorstad@outlook.com

Kopi:
FMIN v/Sidsel Røhnebæk
Styret i OSG
Lokallaga i Oppland

Mysusetter/Kampen beitelag
v/Hans Ulmo
Ulavegen 4a
2670 OTTA

Høringsuttalelse til revisjon av "Forvaltningsplan for rovvilt
i region 3 – Oppland".

Mysusetter/Kampen beitelag dekker områdene Mysusetter, Musvorddalen, Ilmandalen og Kampen.

I vår uttalelse vil vi fokusere på områdene fra Mysusetter til og med Musvorddalen og Ilmandalen. Disse områdene grenser inn til områdene i Nord- og Sør-Fron som i alternativ 2 forslås tatt ut av jervesonen. Som det er påpekt i forvaltningsplanen under geografisk begrensning punkt 6.1.1, JERV "Det har vært ynglinger delvis på Fron-siden og Selsiden av kommunegrensa i dette området". Det vil derfor være naturlig se disse områdene under ett.

Områdene var sterkt berørt av jerveangrep da jervbestanden tok seg opp igjen på slutten av 1970-tallet.

I de senere år har det vært bedre, men i 2016 hadde en av våre medlemmer store tap Ilmandalen. Det ble ikke dokumentert hva årsaken var, men mest sannsynlig var det jerv. Inneværende år er det dokumentert lam tatt av jerv i Musvorddalen.

Mysusetter/Kampen beitelag vil derfor henstille til at Musvorddalen/Ilmandalsområde tas inn i området som er prioritert beitedyr.

Selsverket 20/10-2019.

Hans Ulmo
Leder Mysusetter-/Kampen beitelag

Lesja beitesamlag
v/ Kari Selsjord
Romsdalsvegen 842
2665 LESJA
E-post: kselsjor@online.no
Tlf: 958 03 674

Lesja 23.10.2019

Rovviltnemnda i region 3

Oppland

fminpost@fylkesmannen.no

Høringsuttalelse til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 3/Oppland

Lesja beitesamlag har følgende kommentarer til rullering av forvaltningsplanen:

Alternativer til ny sonering for jerv:

Vi støtter alternativ 1, beholde jervesonen som ble opprettet i 2012. På lengre sikt mener vi jervesonen må utvides til også å omfatte hele Rondane og fjellområdene på østsiden av Gudbrandsdalen, til og med Øyer kommune.

I innledningen i forvaltningsplanen står det bl.a:

"Vektleggingen av arealdifferensiert forvaltning er forsterket i rovviltforliket (2011).....

Nemndas overordnede målsetting med planen er å gi retningslinjer for forvaltning av bestandene av rovvilt slik at de ligger ned mot og så tett på bestandsmålene i region 3 (Oppland) som mulig. I tillegg skal planen gi retningslinjer for tiltak slik at tap av beitedyr til rovvilt blir minst mulig.

Utvidelsen av rovviltsonene i region 3 var begrunnet med byrdefordeling og for å kunne gjøre målretta uttak også innenfor rovviltsona om det var stort skadeomfang i et område over flere år. Ved å ha en større sone gir også det en fleksibilitet for å ha ynglinger i ulike områder, gjennom dette rullere belastningen og forvalte bestanden også innenfor rovviltsona med tanke på den tosidige målsettinga."

Lesja beitesamlag mener vi må ha rovviltzone for jerv som følger hele fjellområder og vi må ha en aktiv forvaltning innenfor hele jervesonen, en forvaltning som virkelig fordeler byrden ved å ha rovvilt i beiteområdene. Når det er aktuelt å ta ut resterende jervekvote etter lisensfelling av jerv, må det gjøres uttak også i rovviltprioriterte områder med stort skadepotensial.

Lesja grenser til jerveprioritert sone i Møre og Romsdal. De siste årene har antall ynglende jerv der ligget på 2 - 3. Dette er jerv som opererer både i Møre og Romsdal og i Lesja og fører til ekstra belastning for de som slipper sau i grenseområdene. Vi forventer at rovviltnemndene også tar hensyn til "grenseproblematikk" i forvaltningen av jerv.

Punkt 4.3 Tap av husdyr på beite.

Lesja beitesamlag vil peke på at kravet til dokumentasjon av tapsårsak må ha blitt skjerpet. Det er vanskelig å finne kadaver som er ferske nok til å kunne dokumentere dødsårsaken og det er en utfordring å få SNO sine rovviltkontakter ut i terrenget fort.

Straks en sau eller et lam er krepert kommer korp og ørn. Med voksende bestand av ørn, blir et kadaver oppspist på et blunk.

I mange av tilfellene hvor det er vanskelig å dokumentere tapsårsaken, tilsier erfaringene at det er overveiende sannsynlig at sau/lam er skadet av rovvilt. Det kan være flere årsaker til at en sau mister ett lam på utmarksbeite, men når en sau mister begge lammene er sannsynligheten stor for at det har vært rovdyr på ferde.

I punkt 6.1.3 Tetthet av sau i prioriterte rovviltområder.

Det står i revisjonsforslag: "Nemnda ønsker å redusere tapet av sau til rovvilt i regionen, Avgrensning av jerveprioritert område til områder med lavere tetthet av sau på utmarksbeite vil bidra til dette."

Vi har ikke forståelse for at beiteområder med lav tetthet av beitedyr som f. eks. Lesja blir prioritert bort i fbm forvaltning og vurdering av uttak av jerv. Dersom kun beiteprioriterte områder med stor tetthet av beitedyr er aktuelle for uttak etter lisensfelling av jerv, betyr det i klartekst at det blir nærmest umulig å drive med sau i store deler av Lesja.

Vi mener rovviltnemnda med en slik tankegang legger for store byrder på enkelte brukere, besetninger og hele lokalsamfunn år etter år.

Beitesesongen i Lesja er kort og store deler av beiteområdene består av høyfjell med stein. Landbruket betyr forholdsvis mer for sysselsettingen i Lesja enn i andre deler av Oppland. I Lesja har vi få alternative arbeidsplasser.

Punkt 6.2.1 Jerv - tiltak.

I nest siste kulepunkt under lisensfelling står det at lisensfelling skal benyttes som virkemiddel til å forvalte jervebestanden mot bestandsmålet.

I siste kulepunkt står det at dersom lisensfellingen ikke gir tilfredsstillende uttelling skal rovviltnemnda ta initiativ ovenfor Miljødirektoratet som vurderer hvor og hvordan resterende lisenskvote skal tas ut. Uttaket skal gjøres mot slutten av lisensfellingsperioden og beiteprioriterte områder, samt områder med høyt skadeomfang vil få høy prioritet.

Dersom jerveprioritert sone blir utvidet til å omfatte de fjellområdene hvor jerven naturlig hører hjemme, kan resterende lisenskvote i sin helhet bli tatt ut i jervesona med en balansert byrdefordeling.

Når det er vanskelig å få tilfredsstillende effekt av lisensfelling i region 3, foreslår Lesja beitesamlag at rovviltnemnda prøver å ta initiativ til f.eks. et 3- års prosjekt med oppstart av lisensfelling 20. august for villreinjegere, når villreinjakten starter. Det må legges opp til et samarbeid med fjellstyrene og grunneierlag som forvalter villreinjakten. Under villreinjakten er det mange jegere ute i terrenget og det meldes ofte om syns observasjoner av jerv.

Skadefelling i beitesesongen blir vanligvis innvilget for korte perioder. Lesja beitesamlag mener skadefelling bør innvilges for lengre perioder om gangen, helst til skadevolder er felt.

Lesja beitesamlag mener videre at SNO bør få en større rolle, både ved lisensfelling og ved skadefelling. SNO bør ha mulighet til å bygge opp mer "profesjonelle" jaktlag som kan bistå de "frivillige" jegerne. Det må aldri bli slik at jaktferdigheter er en betingelse for å drive med sau.

Punkt 6.2.5 Kongeørn.

Fra alle beitelagene i Lesja meldes det om økende antall kongeørn.

I vår ble det dokumentert at kongeørn tok lam på innmarksbeite.

Vi har en mistanke om at kongeørn tar stadig flere lam på utmark, særlig tidlig i beitesesongen. Det er vanskelig, nesten umulig å dokumentere lam tatt av kongeørn.

Lesja beitesamlag ber rovviltnemnda ta en mer aktiv rolle i fbm. forvaltning av kongeørn. Blir det gjennomført tilfredsstillende bestandsregistreringer? Kan tilfredsstillende bestandsregistreringer åpne for regulering av bestanden hvis det viser seg at bestanden er voksende og større enn antatt?

Sekretær i Lesja beitesamlag

Fra: Geir Høitomt[geir@kistefos-skog.no]
Sendt: 28. okt 2019 22:02:08
Til: Postmottak Fylkesmannen i Innlandet
Kopi: Jon Opheim
Tittel: Forvaltningsplan for rovvilt, høringsforslag.

Revisjon av forvaltningsplan for rovvilt i region 3 - høringsinnspill.

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland ønsker med dette å gi innspill på den foreslåtte revisjonen av forvaltningsplan for rovvilt i region 3.

NOF avd. Oppland ser det som positivt at det jobbes kontinuerlig med oppdatering av kunnskapsgrunnlaget for rovviltartene i Norge. God kunnskap om bestandsutvikling, utbredelsesområde og adferd er avgjørende for å sikre en forsvarlig forvaltning av de ulike artene.

Oppland har et viktig forvaltningsansvar for kongeørn, med en bestand i størrelsesorden 55 - 65 par (besatte revir). Antallet par som gjennomfører vellykket hekking varierer fra år til år, og har de siste årene ligget i størrelsesorden 8 - 26 par. Det er sammenheng mellom mattilgang (bl.a. smånagerbestanden) og antallet hekkinger de enkelte år. I Norge viser foreliggende dokumentasjon at lav ungeproduksjonen i flere fylker (bl.a. Oppland) kan true artens framtidige bestandsutvikling. Sviktende tilgang på byttedyr, økt nedbygging av utmarka (hytter mm), blyforgiftning (fra blyhagl i byttedyr) og menneskelig forstyrrelse er eksempler på trusler mot kongeørnbestanden.

Framtidig forvaltning av kongeørn i Norge må derfor gjenspeile denne bekymringsfulle situasjonen. Skadefelling av kongeørn må kun være aktuelt der det foreligger ekstraordinært store dokumenterte tap av husdyr til kongeørn. En slik svært unntaksvis fellingstillatelse må rettes mot en identifisert skadegjører, og utføres av autorisert personell. Nåværende praksis i Oppland bygger på dette prinsippet og må derfor videreføres.

For Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland
Geir Høitomt (nestleder).

Sendt fra min iPad

Kvam Østside Beitelag

Sørdorp Beitelag

Nord- Fron Bondelag

Nord- Fron Bonde og småbrukarlag

Nord- Fron Sau og Geit

Fylkesmannen i Innlandet

fminpost@fylkesmannen.no

HØRINGSUTTALELSE REVISJON AV FORVALTNINGSPLANEN REGION 3:

Kvam Østside Beitelag og Sørdorp beitelag har hele tiden ment, og mener fortsatt at sonegrensen mellom forvaltningssonen for jerv og beiteprioritert område nord i Nord- og Sør-Fron er lite hensiktsmessig. Vi mener derfor at høringsutkastet alternativ 2, hvor Fronskommunene tas helt ut av jervesonen er det beste og mest hensiktsmessige alternativet. Dette støttes av Nord- Fron Bondelag, Nord- Fron Bonde og småbrukarlag og Nord-Fron Sau og Geit.

Bakgrunn:

Beiting fra beitelagene i Fron foregår både innenfor og utenfor forvaltningssonen slik grensen går i dag. Det er godt dokumentert at beite i Vulufjell har vært benyttet av både bruk i Kvam, Sørdorp og Sør-Fron i flere hundre år. Blant annet i rettspapirer fra 1912, ifbm strid om en bu ved Vulutjønnin, er beiting gjennom hele 1800-tallet belyst. Mange har setre som ligger tett inn mot dagens grense for forvaltningssonen. Forvaltningssonen i Fronskommunene er i dag liten, som en tarm, og er ikke et område egnet som sone uten at jerven også naturlig benytter Frydalen Landskapsvernområde og områdene enda lengre fram som en del av sin naturlige arealbruk. Store tap både innenfor og utenfor forvaltningsområdet underbygger dette.

I verneforskriften for Frydalen Landskapsvernområde heter det:

§ 2. Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,

- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

I Forvaltningsplanen for Frydalen Landskapsvernområde heter det:

En hovedutfordring blir å opprettholde beitetrykket for å ta vare på det spesielle kulturlandskapet og den beiteavhengige vegetasjonen i seterlandskapet, spesielt i Grimsdalen, som er et nasjonalt prioritert kulturlandskapsområde.

I Frydalen er opprettholdelse av beitetrykket også viktig.

Det er altså avgjørende for å oppfylle verneformålet og følge forvaltningsplanen og skjøtselsplanen at beitetrykket holdes oppe i Frydalen. Dagens soneinndeling med jerveynglinger rett innenfor sonegrensen med naturlig arealbruk i Landskapsvernområdet har motvirket beiting i Landskapsvernområdet og presset beitedyra framover. Flere besetninger som har beitet i Landskapsvernområdet har gitt opp dyreholdet, og andre har sluppet deler av besetningen lengre fram. Slik bidrar dagens uhensiktsmessige soneinndeling til at verneformålet ikke oppfylles, og skjøtselsplanen sitt mål om beitetrykk på minst 2009 nivå ikke nås. Tas hele Fron ut av forvaltningssonen for jerv, slik alternativ 2 innebærer, vil det bli lettere å benytte alle redskap i jerveforvaltningen. Da kan man redusere tapene til jerv i Fron og opprettholde beitetrykket i Frydalen Landskapsvernområdet på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte slik at verneforskriftens formål og forvaltningsplanen mål kan nås.

Slik soneinndelingen er i dag er en forvaltning av den felles jervestammen innenfor og utenfor sonen vanskelig og ineffektiv. Store deler av Frydalen Landskapsvernområde stenges av 1.nov for å verne villreinen. Det fører til at lisensfelling av jerv er nærmest umulig innenfor sonen, og i store deler av området som er beiteprioritert. Det er korte dager i lisensjaktperioden, og når det tar mange timer å komme inn i området og like lang tid ut, er i praksis jervestammen i området uten beskatning i lisensperioden.

At dagens soneinndeling ikke er hensiktsmessig, og bør erstattes med alternativ 2 ved revisjon av forvaltningsplanen sone 3, kommer klart til syne gjennom fylkesmannen sin årelange praksis med å yte kompensasjon til fjerning av beitedyr fra beiteprioritert område i Frydalen Landskapsvernområde som et skadeforebyggende tiltak. Praksisen har vært årlig gjennom mange år, og kan derfor ikke lengre sies å være et ekstraordinært tiltak. Et årlig og et vedvarende behov for å tidligsanke dyr fra Frydalen Landskapsvernområde for å

forebygge tap av sau/lam til jerv, må være en praksis klart i strid med verneformålet, og forvaltningsplanen. En revisjon av soneinndelingen i tråd med alternativ 2 (begge Fronskommunene ut av jervesonen) vil kunne muliggjøre en jerveforvaltning som gjør det mulig å opprettholde beitetrykket i Landskapsvernområdet i tråd med Forvaltningsplanen.

Kvam Østside Beitelag v/ Are Krohg

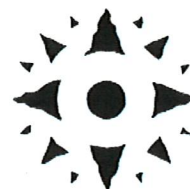
Sørdorp Beitelag v/ Marthe Dypdalen

Nord- Fron Sau og Geit v/ Ola Massing Sylte

Nord- Fron bonde og Småbrukarlag v/ Ole Petter Berget

Nord- Fron Bondelag v/ Marthe Dypdalen

Dato: 31.10.19

Til
Fylkesmannen i Innlandet

REVISJON AV FORVALTNINGSPLAN FOR ROVVILT I REGION 3 - HØYRINGSUTTALE

Vi viser til høyringsbrev av 23.09.19 med vedlegg, og til varsel om oppstart i brev av 25.03.19. I meldinga om oppstart av planprosessen registrerte vi at dette skulle vere ein forenkla revisjon og at sonegrenser ikkje skulle vera tema. M.a. av den grunn sendte ikkje fjellstyret noko innspel.

Vi registrerer nå at det i høyringa er lagt inn eit alternativ om ny soneringsgrense for jerv. Vi er kjent med at Vågå kommune har gjeve uttale, etter behandling i kommunestyret den 22. oktober i sak 54/19. Fjellstyret støttar opp om uttala frå Vågå kommune, dvs. vedtaket i kommunestyret i sak 54/19.

Med helsing

Ivar Vistekleiven (sign.)
Fjellstyreleder

Knut Øyjordet
Dagleg leder

Fra: Anne Terningen[anne.terningen@online.no]

Sendt: 1. nov 2019 07:43:10

Til: Postmottak Fylkesmannen i Innlandet

Tittel: Høringssvar jfr Revisjon av forvaltningsplan for rovvilt i region 3 -Oppland Leppdalen Beitelag SA

**Fra LEPPDALEN BEITELAG kommer følgende uttalelse:
REVISJON AV FORVALTNINGSPLAN FOR ROVVILT I REGION 3 –OPPLAND:**

FORENKLET REVISJON:

Medlemmene i Leppdalen Beitelag SA mente det skulle være en forenklet revisjon der sonегrensene ikke skulle være tema for diskusjon/høring.

Men finner nå ut at dette nå er lagt inn med forslag til endring av disse sonегrensene , og er således IKKE i tråd med oppstartvarselet:

Dermed gir en helt annen føring i høringen enn det som er varslet.

Derfor er da heller ikke høringen en forenklet revisjon med en kort prosess, som over sesongen med alt som skal gjøres

der,kanskje ikke gjennomgås bra nok innsikt og dermed gode nok forslag videre.

Når sonегrensene er med, og dette ikke er varslet, MÅ hele REVISJONEN AV FORVALTNINGSPLANEN FOR ROVVILT I SONE 3 –OPPLAND starte på nytt.

Om sonегrensendinger hadde vært innlemmet i høringen fra oppstart, ville da ikke langt flere ha engasjert seg og flere høringssvar kommet ?

Med kort tidsfrist og ingen varslede endringer på sonегrensene,ble det diskutert noe i vårt lag. Nå med endrede sonегrenser, er utgangspunktet som før skrevet et annet.

Men et høringssvar er det viktig å få sendt og sagt noe om , derfor mener Leppdalen Beitelag SA ut fra overnevnte merknad om endret forutsetning for høringen med sonегrensene foreslått endret:

Forvaltningsplan for rovvilt i region 3-Oppland kan godtas /godkjennes med alternativ 1, som er dagens sonегrenser.

Endrede sonегrenser som alternativ 2 omfatter, kan godtas/godkjennes dersom det varsles ny planoppstart med bedret utredning av begrunnelsen for endrede sonегrenser.

Mvh

Anne I.Terningen

(Leder i Leppdalen Beitelag SA)

Fylkesmannen i Innlandet

fminpost@fylkesmannen.no

Høringsuttalelse revisjon av forvaltningsplanen Region 3

Underteikna lag meiner alternativ to i høringsbrevet er mest tjeneleg.

Bakgrunn

Austsida av Fronskommunane og Ringebu har i fleire tiår lidd store tap til rovdyr. Her har alle dei «store», Jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn teke sin del. Det er imidlertid jerven som årvisst har stått for det største tapet. Fleire besetningar har gitt opp sauehaldet og mykje sau er flytta ut av nasjonalparken og over i andre område. Det er gitt ordinær skadefelling fleire gonger. Det er imidlertid vanskeleg å lure jerven på barmark. I den ordinære lisensfellinga har jerven gjerne trekt langt inn i nasjonalparken, der det for vanlege folk er vanskeleg å drive effektiv jakt pga det strenge motorferdselreglementet.

Dersom området Fron vert beiteprioritert område slik alternativ to legg opp til, vil jakta kunne gjennomføres mykje meir effektiv, gjerne med hiuttak. Dette ville lette på trykket betydeleg for mange beitebrukarar i Fronskommunane.

Med Helsing

Østkjølen og vuludalen beitelag v/ Lars Ole Auglestad

Gjelseter og Vallen beitelag v/ Stig Grytting

Vestkjølen beitelag v/Kjetil Nyhus

Børkdalsfjellet sauesankingslag v/ Pål Egil Rønn

Sør-Fron Sau og geit v/ Ola Kjørstad

Avsendare: Beitelag i Skjåk, Lom, Vågå, Dovre, Sel

Høringsuttalelse til Forvaltningsplan for rovvilt i region 3 – Oppland

Alternativer til ny sonering for jerv:

Vi mener det eneste aktuelle er alternativ 1. I flg. oppstartingsbrevet som vart utsendt skulle sonegrenser ikke være et tema. Derfor kan det heller ikke være ett alternativ 2 uten det heile starter på nytt."

I innledningen i forvaltningsplanen står det bl.a:

"Vektleggingen av arealdifferensiert forvaltning er forsterket i rovviltforliket (2011).....

Nemndas overordnede målsetting med planen er å gi retningslinjer for forvaltning av bestandene av rovvilt slik at de ligger ned mot og så tett på bestandsmålene i region 3 (Oppland) som mulig. I tillegg skal planen gi retningslinjer for tiltak slik at tap av beitedyr til rovvilt blir minst mulig.

Utvidelsen av rovviltsonene i region 3 var begrunnet med byrdefordeling og for å kunne gjøre målretta uttak også innenfor rovviltsona om det var stort skadeomfang i et område over flere år. Ved å ha en større sone gir også det en fleksibilitet for å ha ynglinger i ulike områder, gjennom dette rullere belastningen og forvalte bestanden også innenfor rovviltsona med tanke på den tosidige målsettinga."

Lokallagene mener vi må ha rovviltzone for jerv som følger hele fjellområder og vi må ha en aktiv forvaltning innenfor hele jervesonen, en forvaltning som virkelig fordeler byrden ved å ha rovvilt i beiteområdene. Når det er aktuelt å ta ut resterende jervekvote etter lisensfelling av jerv, må det gjøres uttak også i rovviltprioriterte områder med stort skadepotensial. Fylkesgrenser som grenser til jerveprioritert sone i Møre og Romsdal og Sør Trøndalag. De siste årene har antall ynglende jerv der ligget på 2 - 3. Dette er jerv som opererer både i Møre og Romsdal og i Lesja og fører til ekstra belastning for de som slipper sau i grenseområdene. Vi forventer at rovviltnemndene også tar hensyn til "grenseproblematikk" i forvaltningen av jerv.

Punkt 4.3 Tap av husdyr på beite.

Lokallag vil peke på at kravet til dokumentasjon av tapsårsak må ha blitt skjerpet.

Det er vanskelig å finne kadaver som er ferske nok til å kunne dokumentere dødsårsaken og det er en utfordring å få SNO sine rovviltkontakter ut i terrenget fort.

Straks en sau eller et lam er krepert kommer korp og ørn. Med voksende bestand av ørn, blir et kadaver oppspist på et blunk.

I mange av tilfellene hvor det er vanskelig å dokumentere tapsårsaken, tilsier erfaringene at det er overveiende sannsynlig at sau/lam er skadet av rovvilt

I punkt 6.1.3 Tetthet av sau i prioriterte rovviltområder.

Det står i revisjonsforslag: "Nemnda ønsker å redusere tapet av sau til rovvilt i regionen. Avgrensning av jerveprioritert område til områder med lavere tetthet av sau på utmarksbeite vil bidra til dette."

Vi har ikke forståelse for at beiteområder med lav tetthet av beitedyr som f. eks. Nord Gudbrandsdal blir prioritert bort i fbm forvaltning og vurdering av uttak av jerv. Dersom kun beiteprioriterte områder med stor tetthet av beitedyr er aktuelle for uttak etter lisensfelling av jerv, betyr det i klartekst at det blir nærmest umulig å drive med sau i store deler av Norddalen.

Vi mener rovviltnemnda med en slik tankegang legger for store byrder på enkelte brukere, besetninger og hele lokalsamfunn år etter år.

Beitesesongen i Nordals bygdene er kort, og store deler av beiteområdene består av høyfjell med stein. Landbruket betyr forholdsvis mye for sysselsettingen i Nordals kommunene og generer til mange andre arbeidsplasser.

6.2.1 Jerv

Tiltak

I nest siste kulepunkt under lisensfelling står det at lisensfelling skal benyttes som virkemiddel til å forvalte jervebestanden mot bestandsmålet.

I siste kulepunkt står det at dersom lisensfellingen ikke gir tilfredsstillende uttelling skal rovviltnemnda ta initiativ ovenfor Miljødirektoratet som vurderer hvor og hvordan resterende lisenskvote skal tas ut. Uttaket skal gjøres mot slutten av lisensfellingsperioden og beiteprioriterte områder, samt områder med høyt skadeomfang vil få høy prioritet.

Dersom jerveprioritert sone blir utvidet til å omfatte de fjellområdene hvor jerven naturlig hører hjemme, kan resterende lisenskvote i sin helhet bli tatt ut i jervesona med en balansert byrdefordeling.

Skadefelling

Hiuttak bør absolutt være et virkemiddel i jerveprioriterte områder og bør prioriteres høyt da dette er mest effektiv måte å ta ut overskuddet av jerv. Tallene for skade på beitedyr året før bør ligge til grunn for hiuttak i jerveprioriterte områder

Når det er vanskelig å få tilfredsstillende effekt av lisensfelling i region 3, Start på lisensfelling bør starte den 20. august sammen med start av villreinjakt. Det må legges opp til et samarbeid med fjellstyrene og grunneierlag som forvalter villreinjakten. Under villreinjakten er det mange jegere ute i terrenget og det meldes ofte om syns observasjoner av jerv.

SNO bør få en større rolle, både ved lisensfelling og ved skadefelling. SNO bør ha mulighet til å bygge opp mer "profesjonelle" jaktlag som kan bistå de "frivillige" jegerne. Det må aldri bli slik at jegerferdigheter er en betingelse for å drive med sau.

Skadefelling i beitesesongen blir vanligvis innvilget for korte perioder. Lisensfelling bør innvilges for lengre perioder om gangen, til skadevolder er felt.

Samarbeid

Når det er dokumenter hi grenseområdene til andre fylker bør dette sees i sammen med registrerte hi i samme fjellområder for en felles jerveforvaltning.

6.2.5 Kongeørn

Tiltak

Her må det komme en bestandsregulering av kongeørn, da beitenæringen ser en økende bestand av kongeørn. Dokumentasjon tap av bufe viser seg å være vanskelig og dokumenter tatt av kongeørn, men i områder med mye kongeørn viser seg at det er tap tidlig i sesongen.

Begrunnelse for avgrensning -alternativ 2

Det er urimelig at Norddalen skal være rovviltzone og store deler av Rondane skal være beiteprioritert. Beitesesongen er kort i Norddalen, frosten kommer tidlig og forringer høstbeitet på innmark.

Gjeldende forvaltningsplan sier det skal være mulig å ta ut jerv i jerveprioritert sone. Det blir sjelden gjort, bortsett fra i lisensjakten. I realiteten tar de beiteretten fra de som slipper sau i rovviltprioritert sone når det ikke er aktiv forvaltning.

Samla tiltak for alle arter

Aktivt bruk av SNO til uttak av rovdyr, aktivt bruk av hiuttak som et virkemiddel. Lisensfelling skal være stående til det aktuelle dyret er felt for å redusere skadeomfanget.

6.2.6 Generelle retningslinjer for skadefelling og annet uttak- alle arter

Erfaringsbasert kunnskap bør veies tungt i saker for å ta ut skadedyr. Tillit til beitenæringen bør høynes, dokumentasjon som beitenæringen selv klarer å dokumenter bør veies like tungt som organer SNO sine dokumentasjoner.

Fra: Fron Fjellstyre[fron@fjellstyrene.no]

Sendt: 1. nov 2019 12:39:44

Til: Postmottak Fylkesmannen i Innlandet

Tittel: Uttal fra Fron fjellstyre til : Melding om oppstart - revisjon av forvaltningsplan for rovvilt i region 3/Oppland

Fron fjellstyre har i møte 31.10.2019 hatt høringsutkastet for rovvilt i region 3/Oppland til behandling.

Fron fjellstyre har følgende uttalelse:

Vedtak:

Det er bra at Fron statsalmenning fortsatt er i beiteprioritert område.

Mvh

For Fron fjellstyre
Harald Bolstad
Fjelloppsyn/ daglig leder

Fra: Live.Langoygard@oppland.org[Live.Langoygard@oppland.org]

Sendt: 5. nov 2019 19:22:32

Til: Postmottak Fylkesmannen i Innlandet

Tittel: VS: Revisjon forvaltningsplan rovvilt region 3

Hei.

Vågå bonde- og småbrukarlag har 30. oktober sendt innspel til fylkeslaget om revisjon av rovvilt i området og er elles innforstått med at fristen er ute. Vi vil likevel hevde at revisjon av noko så betent som rovviltforvaltning ikkje kan gjennomførast forsvarleg med så korte fristar som det var nå. Det krevst ei breiare og grundigare forankring i faglaga dersom ein skal anten skal gjere endringar eller sette i gang forsøk i utvalde område.

Innspelet frå Vågå BS gjekk i grove trekk ut på at det skapar frustrasjon i småfemiljøa når høyringssaka inneheld andre forslag enn det som først var varsla, at det vart stutt høyringsfrist og at endringar først må gjennomførast etter svært grundige vurderingar. Vi håpar at rovviltnemndene også ser dette.

Med venleg helsing
Vågå bonde- og småbrukarlag
Live Langøygard
Leiar

